

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Iurispatronatus Acquirendi, conseruandiq[ue] illud;
ac amittendi modos breuiter continens**

Viviani, Giuliano

Romae, 1620

Liber 5. in quo tractatur de fructu iurispatronatus, scilicet de
præsentatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61772)

P R A X I S
 IURISPATRONATUS
 PARS SECVNDA
 Continens modos conseruandi
 Iuspatronatus.

LIBER QVINTVS.

*In quo tractatur de fructu iurispatronatus,
 scilicet de præsentatione.*

CAPVT PRIMVM,

Quid sit præsentatio, prouisio, postulatio, nomi-
 natio, electio, & commendatio.

SVMMARIVM.

<p>1 Præsentatio quid sit.</p> <p>2 Præsentatio ante est ius,
post factum.</p> <p>3 Præsentatio potest dici do-
natio.</p> <p>4 Patroni non dicuntur eli-
gere.</p> | <p>5 Ius ad rem transfertur in
præsentatum per præsentationem.</p> <p>6 Ius in re transfertur in
electum per electionem.</p> <p>7 Differentiæ triginta tres
inter electionem, & præsen-
tationem.</p> <p>8 Prouisio quid sit.</p> <p>9 Po-</p> |
|---|--|

- 9 *Postulatio quid sit.*
 10 *Nominatio quid sit.*
 11 *Electio propriè qua.*
 12 *Commendatio qua.*
 13 *Administratio perpetua.*
 14 *Coadiutoria cum futura
 successione.*
 15 *Serenissimus Dux Parma
 laudatur.*
 16 *Electio confirmatur, præ-
 sentatio admittitur.*
 17 *Collatio qua.*
 18 *Expectatiua qua.*
 19 *Commissio ecclesie qua.*
 20 *Installatio qua.*
 21 *Promotio qua.*
 22 *Optio qua dicatur.*
 23 *Ius quale transferatur ex
 electione, præsentatione, col-
 latione, & alijs modis.*

NUNC viden-
 dum est de pri-
 mo fructu iu-
 rispatronatus,
 idest de præ-
 sentatione. Præsentatio ¶ er-
 go est exhibitio quædam fa-
 cta de clerico præsentante sensu-
 bus corporis illi, cui fit præ-
 sentatio. Abb. in cap. ea no-
 scitur numer. 3. de his, quæ
 fiunt à Præl. sine cons. cap.
 quæ præsentatio ¶ antequam
 sit deducta ad actum, est Ius,

deducta postea ad actum est
 factum. Abb. in cap. super eo.
 num. 5. de off. deleg. & quod
 præsentatio sit fructus iuris-
 patronatus, ponit Felin. in c.
 cum olim. num. 2. de maior.
 & obed. Card. Mant. decis.
 140. num. 5. Rot. Rom. quæ
 3 præsentatio ¶ dici potest do-
 natio, cum stet in libertate
 patroni, quem vult præsen-
 tare, dummodo sit idoneus.
 Abb. in cap. vlt. num. 5. de
 4 concess. præb. patroni ¶ au-
 tem non dicuntur eligere
 propriè loquendo, quamvis
 impropiè, & largè dicantur
 eligere, vt in cap. 2. 3. & c.
 nobis. de iurepatron. quia
 5 per ¶ præsentationem patro-
 ni non transfertur ius in præ-
 sentatum. cap. quod autem.
 de iurepatronatus, nisi tan-
 tum ad rem, non in re, vt
 notatur in cap. cum Bertol-
 6 dus de re iud. sed per ¶ ele-
 ctionem transfertur ius in
 electum. glos. in ca. quanto.
 dist. 63. & etiam large pa-
 tronus dicitur ecclesiam or-
 dinare. Abb. in cap. ex infi-
 nuatione. de iurepatronatus,
 non tamen patroni dicuntur
 conferre. cap. vlt. de iurepa-
 7 tronatus: & triginta tres ¶ dif-
 fe-

ferentias inter electionem, & præsentationem ponit Lambertinus de iurepatronatus. lib. 2. par. 1. quæst. 1. art. 5. Et cum de præsentatione sit tractatus, plures adfunt si-
 8 miles termini, vt † prouisio, quod est verbum generale continens omnes modos per quos ecclesiæ prouidetur. c. vt circa. de elect. lib. 6. & ibi glos. Felin. in dicto cap. cum Bertoldus. col. 2. de re
 9 iud. Postulatio † item alia est, qua quis postulatur, vt eligi possit, alia qua postulatus consequitur plenum, ius, nam tunc admissus à superiori electus remanet. Abb. in cap. quia propter. de elect. quæ postulatio non competit patrono, quia patronus debet idoneum præsentare. c. 3. de iurepatronatus. Nomina-
 10 tio † item alia, quæ fit de aliquo eligendo, vt in c. quod sicut. in princ. de elect. alia quæ fit in scrutinio electionis ad cap. publicato. de elect. alia est solemnitas, cum duo nominantur, vel plures, & petitur, vt ex illis vnus eligatur & tunc nominantes non possunt variare. Abb. in c. quod sicut. §. super eod. num. 1. de
Praxis Iurispatron.

elect. & ista nominatio potest dici præsentatio. Cardin. in Clem. plures. §. quibus. not. 2. de iurepatron. Electio autem
 11 item † propriè est, quando Canonici ecclesiæ eligunt Prælatum, vt in dicto cap. cum Bertoldus, & ibi Felin. nu. 2.
 12 de re iudic. Adest † & commendatio, cum aliquod beneficium datur per Papam in commendam perpetuam. gloss. in cap. nemo verbo commendare de elect. lib. 6. & idè
 13 est † perpetua administratio.
 14 Datur † etiam coadiutoria, cum futura successione Prælati seni per Papam, prout & ego à sanctiss. Clemente VIII. fel. record. fui datus coadiutor cum futura successione in Decanatu Primatialis ecclesiæ Pisane recolendæ memoriæ, & Præclarissimo viro Vincentio Mazzolio Decano Pisano Prothonotario Apostolico, carissimo auunculo meo tunc in Parmensi Gymnasio in Prima sede Iuris Pontificij professori maximo stipendio, & priuilegijs decorato à Serenissimo Kanutio † Farnesio Parmæ, & Placentiæ Duce, litteratorum refugio, & virtutum omnium felici cultore;
 15
 F con-

- 16 confirmari † dicitur electio.
Abb. in cap. auctoritate num.
5. de institut. vbi infra scriptos
terminos declarat; admittitur
praesentatio, & fit de praesenta
to institutio, quae large dici po
test confirmatio c. 1. de instit.
17 lib. 6. Collatio † autem est,
quando absque alicuius ele
ctione, seu praesentatione
Episcopus confert beneficium.
cap. vlt. de offic. vic. lib. 6. &
cap. relatum de praeben. quae
differentia fit inter collatio
nem, & electionem, vide
Abb. in dicto cap. auctorita
te de institut. num. 5. Adest
18 expectatio beneficij, siue ex
pectatiua, de qua in cap. 1.
§. ex parte vero, & §. è con
tra de concess. praeb. lib. 6. est
& assignare, quod notat con
ferre, quandoque inuestire.
19 Item est verbum † comittere,
cum ad tempus ecclesia ali
cui committitur, quod dici
tur per modum prouisionis.
Clem. vnica, & ibi gloss. ver
bo committere de suppl. negl.
20 prael. installatio † notat vera,
& actualem possessionem.
Abb. in cap. transmissam de
21 elect. num. 3. & quid notet †
promotio, dicit Abb. in cap.
Omnipotentis de accusation.
22 est & optio, quae † fit per ca
nonicum antiquum de cano
nicatu nouiter vacante alteri
collato, vt dimisso suo acce
dat ad nouum, quae optio lo
cum habet stante loci consue
tudine. cap. vlt. & ibi gloss. &
Doct. de consuet. lib. 6. Et
23 quod ius † transferatur ex ele
ctione, collatione, praesenta
tione, & alijs supradictis, po
nit Felin. in dicto cap. cum
Bertoldus col. 1. & 2. de re
iudic. & de his Lambert. vbi
supra quaest. 1. per omnes ar
ticulos dictae quaestionis.

CAPVT SECVNDVM.

Omnes possunt præsentare, qui non
sunt prohibiti.

SVMMA RIVM.

1 Præsentare possunt qui non sunt prohibiti. 2 Patronus, & existens in possessione possunt præsentare. 3 Excommunicatus præsentare nequit. 4 Patronus ecclesiasticus suspensus non potest eligere. 5 Hæretici, alijq; criminosi non possunt præsentare. 6 Filius pro patre præsentare potest. 7 Pater, & filij admittuntur si ius patronatus sit populi. 8 Ius patronatus si filio donetur, patri non competit præsentatio. 9 Pupillus sine tutore potest præsentare, item & minor. 10 Tutor potest præsentare. 11 In concursu præualet præsentatio pupilli. 12 Furiosus non præsentat. 13 Religiosi nequeunt proprio	nomine præsentare. 14 Concil. Trident. sess. 25. de regul. & monialib. cap. 1. & 2. 15 Religiosi nequeunt esse procuratores ad præsentandum. 16 Religiosus potest eligere præsentandum, si id patronus velit. 17 Abbas cum consensu Capituli debet præsentare. 18 Conuersi, & nouitij non sunt de Capitulo. 19 Capitulum Sede vacante non potest conferre beneficia. 20 Sede vacante beneficia vacantia sunt Papæ reseruata. 21 Capitulum Sede vacante habet iurisdictionem Episcopalem. 22 Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 16. 23 Patronus si præsentet bis cum alio, ambo sunt patroni. 1 PRæsentare † autem possunt omnes, nisi reperian

tur prohibiti, ius enim præsentandi est prohibitorium; ideoque in eo concessum videtur, quod non est expressè exceptum, seu prohibitum. gloss. in cap. ex litteris. in verbo non excepto. de iure patronatus. Et ideo patroni, & existentes in quasi possessione præsentandi, si non sunt prohibiti, præsentare possunt. cap. piæ mentis, & ibi glossa vlt. 16. quæst. 7. Excommunicatus autem excommunicatione maiori nõ potest præsentare, quia cum sit actus legitimus, interdicitur excommunicatis. ad text. in cap. intelleximus, & ibi gloss. vlt. de iudic. Patronus autem si ecclesiasticus si sit suspensus nõ potest eligere, nec præsentare. arg. text. in c. cum inter R. circa finem de electio. & per Lambertin. de iurepatr. lib. 2. par. prima, quæst. 2. artic. 3. Item si nec Hæretici, eorumque fautores, schismatici, apostatæ, infames, symoniaci, vel similes criminosi præsentare queunt per supradicta. Si autem si patronus sit pater, pro eo filius potest præsentare, sicut quælibet alia coniuncta persona, vt infra dicitur, sed

nomine suo non potest. Et si iuspatronatus si competat populo, & pater, & filij familias interuenire debent in præsentando. Lambertin. vbi supra art. 6. & si iuspatronat. si donetur filio, ei non patri competit præsentatio, quia quamuis sit quid aduentitium; tamen cum sit annexum spiritualibus non acquiritur patri. ad text. in cap. si annum. circa finem, & ibi gloss. vlt. de iudic. lib. 6. ita & pupillus si maior septennio sine tutore præsentare potest, & valet præsentatio. Archidiac. in cap. decernimus. in princ. 16. q. 7. Ioann. Andr. in cap. ex eo. num. 5. de elect. lib. 6. Abb. in cap. vlt. in fine de concess. præben. & multo magis poterit præsentare minor viginquinque annis sine Curatore. Tutor si autem potest præsentare pro pupillo minore septennio, seu maiore, & non præsentante; & si ad sit præsentatio & pupilli, & tutoris, præualet si præsentatio pupilli. Lambertin. vbi supra art. 10. & si lis oriatur super iurepatronat. tutor debet eam prosequi. Furiosus si autem semper furens non præsentat, sed

13 sed eius Curator. Religiosi t
 autem qui promittunt tria
 vota substantialia regulæ, sci-
 licet paupertatem, castitatē,
 & obedientiam. ad text. in
 cap. cum ad Monasterium.
 de stat. Monac. proprio no-
 mine non possunt præsentare,
 quia proprium habere nequeunt,
 sed Monasterij nomine. Cardin. Seraphin. decis.
 1328. & 1361. toto tit. de
 Regular. & notatur in cap. in
 præsentia. de probat. Conci-
 14 lium t Trident. de regular. &
 monial. cap. 1. & 2. sess. 25.
 Nauarr. lib. 3. consil. de stat.
 Monac. conf. 13. num. 9. & in
 suo Manuali. cap. 12. nu. 50.
 15 Nec potest t talis Religiosus
 à patrono constitui procurator
 ad præsentandum, nisi de
 licentia sui superioris; si ta-
 16 men t plures patroni dicant
 se præsentare quem elegerit
 talis Religiosus, tunc talis
 Religiosus potest id facere,
 & nominare præsentandum:
 quod si comparere debeat co-
 ram Ordinario, id exequi de-
 bet cum licentia sui superio-
 17 ris. Et si Abbas t præsentare
 debeat, tenetur id facere
 cum consensu maioris, & sa-
 nioris partis sui Capituli. cap.
 Praxis Iurispatron.

nouit. cap. ea noscitur, & cap.
 quanto. de his, quæ fiunt à
 Prælat. & de his Lambertin.
 vbi supra art. 12. nisi consue-
 tudo, præscriptio, vel priuile-
 gium aliter se haberent. per
 dictum cap. ea noscitur. Con-
 18 uersi t autem, & Nouitij non
 professi non admittuntur ad
 præsentandum quando iuspa-
 tronatus competit Monaste-
 rio, quia non habent vocem
 in Capitulo. Abb. in cap. 1. in
 19 fine de procur. Capitulum t
 autem Sede vacante non po-
 test conferre beneficia, nec ad
 beneficia vice Episcopi præ-
 sentare. cap. secundo, ne Sede
 vacante. Archidiac. in cap. 1.
 de institut. lib. 6. Pius Quin-
 tus sanctæ memoriæ, in Bulla
 Incipit, Sanctissimus in Chri-
 sto Pater publ. 1568. die 9.
 Mart. Pontif. sui anno tertio.
 Per quam omnia beneficia,
 Episcopali, Archiepiscopali,
 Patriarchali, seu Primatiali
 20 Sede t vacante quomodoli-
 bet vacantia ad eorundem
 Episcoporum collationem,
 prouisionem, præsentationē,
 electionem, seu quamlibet
 aliam dispositionem quomo-
 dolibet pertinentia ipsi sum-
 mo Pontifici referuantur.

21 Quamuis Capitulum † succedat Episcopo in his, quæ sunt iurisdictionis. ad text. in 22 cap. 16. de † reformat. sess. 24. Concil. Trident. vide Summam Bullarij Steph. Quarantæ in verbo Capitulum Sede vacante, in versiculo, nono quæro, & de his Lambertin. vbi supra artic. 14. Et aduerte ad hunc casum, † quod si

quis ecclesiam, vel altare ædificauit, cum hoc, quod ipse, & alius per eum eligendus præsentent Rectorem; si patronus cum Francisco bis præsentauit, Franciscus cum ipso patrono semper præsentare debet, ad tollendam infinitatem variandi. Lambertin. vbi supra art. 16.

CAPVT TERTIVM.

De existentibus in quasi possessione iuris patronatus, iuris præsentandi, & de eorum præsentatione.

SUMMARIVM.

- 1 Bona fidei possessores rectè præsentant.
- 2 Mala fidei possessores non admittuntur ad præsentandum.
- 3 Bona fidei, vel mala fidei possessor quis sit.
- 4 Bona fides, vel mala quando præsumatur.
- 5 Possessor violentus non præsentat.
- 6 Lite mota putatiuo patrono possessori, quid agendum.

- 7 Præsentatus à bona fidei possessore præfertur.
- 8 Lite mota super proprietate, ante litem contestatam possessor præsentat.
- 9 Secus si post litem contestatam.
- 10 Lite non finita intra debitum tempus, præsentatus à bona fidei possessore instituitur.
- 11 Bona fidei possessor rectè præsentat etiam post litem sibi motam, sed institutio retardatur.

12 Præ.

- 12 *Presentatus à bonæ fidei possessore præfertur, etiamsi verus patronus præsentauerit.*
- 13 *Nisi ante institutionem constet de proprietate.*
- 14 *Præsentatio facta à patrono præualet præsentationi malæ fidei possessoris.*
- 15 *Patronus verus præfertur, data paritate possessionis in concursu patronorum.*
- 16 *Quasi possessio iurispatronatus, seu iuris præsentandi quomodo acquiratur.*
- 17 *Quasi possessio acquiritur quatuor concurrentibus.*
- 18 *Concil. Tridentin. Sess. 25. de reformat. cap. 9. seruatur circa quasi possessionem iurispatronatus.*
- 19 *Præsentatio effectum sortitur si sit confirmata.*
- 20 *Quasi possessio amittitur cassata præsentatione, vel non admissa.*
- 21 *Quasi possessio compatroni conseruatur per præsentationem alterius compatroni.*
- 22 *Patroni si admittunt in præsentando alium, eundem possessorem faciunt.*
- 23 *Quasi possessio iurispatronatus acquiritur per præsentationem.*
- 24 *Potior est in possessorio qui*

- ultimo loco præsentauit.*
- 25 *Nisi in vltima præsentatione ambo præsentassent.*
- 26 *Quasi possessio Patris, vel alterius continuatur in filium, & heredem.*
- 27 *Iurispatronatus quasi possidetur cum sit ius.*

EXistentes igitur in quasi possessione iurispatronatus, & iuris præsentandi recte præsentant. Cardin. Mantica decis. 360. num. 6. cap. consultationibus. de iurepatron. vbi Abb. num. 3. reddit rationem, dummodo sint bonæ fidei possessores. Rot. Roman. decis. 7. de iurepatron. in nouis. Quod si sint ÷ malæ fidei possessores, non debent admitti, & euictio iurepatronatus à vero patrono debet remoueri Rector institutus ad præsentationem malæ fidei possessoris. glos. penult. in dicto cap. consultationibus. vbi Innoc. Card. & Abb. si tamen institutus sit rite iuris ordine seruato non debet remoueri. Lamber. de iurepatr. lib. 2. par. 1. quæst. 3. artic. 2. Rocch. de Curte. de iurepatron. verbo competens alicui. quæst. 22. nume-

3 ro 50. Is autem ¶ est malæ fidei possessor, qui habet conscientiam rei alienæ, bonæ autem fidei possessor est, qui possidet cogitatione domini, quia existimat se esse dominum, & patronum. Abb. in dicto cap. consultationibus.

4 Et an, & quando ¶ præsumatur bona, vel mala fides in incorporalibus, videas Abb. in cap. si diligenti. num. 12. & seq. & ibi Felin. num. 4. de præscription. Eadem ratione non admittitur ¶ possessor violentus, intrusus, vel inuasor, si pacifice non possideant. Lambertin. vbi supra. artic. 6. & de intrusis vide Felin. in cap. in nostra. num. 11. & 12. de rescript.

6 Quid autem ¶ si existenti in quasi possessione, & sic patrono putatiuo possidenti lis moueatur? tu cum Lambertin. vbi supra. articulo 4. omiſſis difficultatibus, & varijs opinionibus pone plures casus. Primus ¶ est, quando à tali est facta præsentatio, & postea comparet alius dicens se esse proprietarium: & tunc præsentatus à bonæ fidei possessore debet institui non obstante lite mota.

Abb. in cap. cum venissent. de restitut. in integ. num. 22.

8 Secundus est ¶ quando vacat ecclesia, & mouetur possessoris lis super proprietate ab aliquo fatente illum possidere, & non est lis contestata: & tunc possidens potest præsentare, & præsentatus debet institui, quia talis fructus collectus ante litem contestatam non debet restitui. l. certum. C. de rei vend. & notatur in cap. grauis. de restitut. spoliat. Tertius ¶ est quando sumus post litem contestatam: & tunc possessoris præsentatio debet admitti; sed institutio debet retardari ad finem litis, & ita potest intelligi Bald. in cap. 2. de restitut. in integr. nisi appareat cum fraude fuisse litem motam. Si ¶ tamen lis non sit finita infra quadrimestre, seu semestre inspecta qualitate patronorum institui debet præsentatus à bonæ fidei possessore: & hi casus procedunt, quando lis est mota super proprietate.

11 Quartus est ¶ casus quando talis possessor ante, vel postquam lis sibi est mota super sua possessione præsentat:

12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

omnes fructus pertinent ad
 proprietarium. l. mala fide.
 C. de cond. ex lege. late Ab-
 bas in cap. cumana. num. 12.
 de elect. & ideo si solus ve-
 ritus patronus non existens in
 possessione presentet, valet
 presentatio. dicto cap. con-
 sultationibus. à contrario sen-
 su; & ibi Abb. Si autem
 & t. verus patronus & puta-
 tius presentent, data pari-
 tate possessionis verus prefer-
 tur. Bald. in l. 2. column. vlt.
 C. de seruit. & aqua. numer.
 82. quod si verus non possi-
 deat, putatius sic, dic vt su-
 pra de quasi possidente, cui
 lis sit mota, & de hoc Lam-
 bertin. vbi supra. art. 9.
 Quasi autem t. possessio
 iuris patronatus, seu iuris pre-
 sentandi acquiritur, prout
 acquiruntur possessiones, seu
 quasi iurium incorporalium;
 de quibus Innocen. in cap. in
 litteris. de restitut. spoliator.
 nume. 6. Abb. in cap. bonæ.
 num. 20. il secundo. de po-
 stul. præl. & ex dictis Abb. in
 dicto cap. bonæ. dic quod di-
 cta quasi possessio iuris patro-
 natus acquiritur, si hæc con-
 currant. Cardin. Mantica de-
 cif. 322. numero 4. Primo
 quod

17 quod talis presentet sciente
 primo possessore, & patiente;
 secundo quod sequatur
 institutio, & confirmatio presentati,
 & ab institutione non sit appellatum;
 tertio, quod institutus habeatur, ut
 institutus; quarto, quod talis
 presentans sit in bona fide. Lambertin
 supra. artic. 10. ideoque clarum est
 istam quasi possessionem acquiri
 per unicam presentationem ut supra
 factam. cap. cum ecclesia Sutrina. de
 causa possess. & propriet. & ibi
 Abb. latissime, & Rocchi. de
 Curte. de iure patron. verbo
 competens alicui. quest. 14.
 Cardin. Mantica decis. 150.
 num. 1. hodie autem serua-
 18 ri debet dispositio Concil.
 Trident. sess. 25. de reform.
 cap. 9. vbi statutum est, quod
 omnia sint irrita cum quasi
 possessione inde sequuta, si
 non sint iure patron. prouenientia
 ex dotatione, seu fundatione,
 siue sint multiplicatae presentationes
 per tempus immemorabile, quod
 immemorabile non profit, nisi
 etiam presentationes continuatae
 non minori saltem, quam
 quinquaginta anno-

rum spacio; quae omnes effectum
 sortitae sint, authenticis scripturis
 probentur. vide de Card. Seraphinum
 decis. 1141. Effectum autem sortitur
 si sit confirmata presentatio, & sic
 si habuit effectum, ut dicitur in cap.
 humana. de elect. & ideo si presentatio
 aliquo modo postea sit reuocata,
 puta in causa appellationis, nihil
 releuat, ut per Lambertin. vbi supra.
 artic. 13. quae quasi possessio
 si amittitur cassata presentatione
 per sententiam Innocen. in cap. 2.
 num. 2. de restitut. in integr. per non
 usum autem non amittitur quasi
 possessio nisi appareat talem
 spoliatum, quia cum voluit
 presentare non fuit admittendus.
 ad l. 3. l. clam possidere. §. qui ad
 nundinas. ff. de acquiren. possess.
 Si autem sint plures patroni, & aliqui
 presentant, alij non presentantes
 non amittunt quasi possessionem,
 quia presentantes conseruant
 quasi possessionem non presentantium.
 Card. Seraphin. decis. 339. num. 3.
 ut late per Lambertin. vbi supra.
 artic. 16. Quod si pa-

22 si patroni † presentando si-
mul admittant alium ad pre-
sentandum, qui non est pa-
tronus, sibi præiudicant, &
talis admissus absque vlla
contradictione quasi posses-
sionem acquirit. Abb. in ca-
pitulo scriptum. de elect. Lã-
bertin. vbi supra. artic. 17.
23 num. 10. & 11. Sed † quasi
ista possessio non acquiritur
per exercitium alterius actus
(vltra præsentationem) com-
petentis patrono, vt si quis
vt patronus honoretur in
ecclesia. Rocch. de Curte
vbi supra. in verbo compe-
tens alicui. quæst. 15. stante
maxime alio in quasi posses-
sione illius actus, vel præsen-
tationis. Quod si quis † præ-
sentauerit pluribus vicibus
Rectorem ad vacantem ec-
clesiam, sed vltimo loco alius
præsentauit, iste vltimus in
possessorio potior erit. Car-
din. & Abb. in cap. ex litte-
ris. de iure patron. per text.
in cap. cum ecclesia Sutri-
na. vbi Abb. colum. 7. de

causa possess. & propriet. nisi
25 in † penultima præsentatione
ambo præsentassent, quia
tunc primus non amitteret
quasi possessionem, licet se-
cundus solus in vltima præ-
sentatione præsentasset. Qua-
26 si † autem possessio patris,
seu antecessoris continuatur
in filio, & hærede, seu suc-
cessore. Bald. in l. in suis. in
principio. ff. de liber. & post-
hum. vbi ait quasi posses-
sionem iurium trāsire in succes-
sores, etiam si ipsi successores
non exerceant actum, per
quem inducitur dicta quasi
possessio, ea ratione, quia
iura nō possidentur; sed qua-
si possidentur, glos. in dicto
cap. cum ecclesia Sutrina. in
verbo quasi possessionem.
27 Ideo † ius patronatus cum sit
ius, & sic quid incorporale
quasi possidetur. Bald. in c.
quanto. in fine. de iudic. sed
dicta quasi possessio non tran-
sit in filium sine apprehen-
sione. Cardin. Mantica de-
cis. 88. num. 5. Rot. Rom.

CAPVT QVARTVM.

Vacante ecclesia patronus, vel quasi possidens per se, vel per procuratorem, Rectorem præsentare debent; & de procuratore constituto ad præsentandum.

SVMMARIVM.

- 1 Patronus debet præsentare, vel eius procurator.
- 2 Si vacet beneficium.
- 3 Procurator constitui non potest ad beneficia vacatura.
- 4 Concil. Trident. Sess. 24. de reformat. cap. 19. tollit expectatiuas.
- 5 Procurator constitui potest ad consentiendum resignationi, vel permutationi.
- 6 Absens rectè constituit procuratorem ad beneficia vacatura.
- 7 Consuetudo Pisana circa tales procuratores.
- 8 Comes Nicolaus Gallettus Patronus plurium beneficiorum.
- 9 Procurator generaliter constitui potest in beneficijs vacaturis ex iusta causa, & de

consensu Ordinarij.

- 10 Data potestate conferendi potest quis præsentare, sed data potestate præsentandi nõ potest conferre.
- 11 Præuentioni est locus si duo sint procuratores patroni.
- 12 Et durante tempore secundus procurator variare potest si laicus sit patronus.
- 13 Patronus potest præsentare, etiam si habeat procuratorem, tunc autem procurator non potest.
- 14 Patronus potest variare si prius eius procurator præsentauit.
- 15 Mulier potest præsentare, & procuratorem constituere.
- 16 Procurator diuersorum patronorum non potest diuersos præsentare.
- 17 Iura loquentia de electione procedunt in præsentatione.

18 Fal-

18 *Falsus procurator repellitur à presentando.*

19 *Patronus potest presentare, etiam si procuratorem fecerit, iurando eum non reuocare.*

20 *Periurium eo casu euittatur, si obtineat absolutionem à iuramento.*

21 *Procurator constitutus ad presentandum potest reuocari, & non valet presentatio, etiã si procurator nesciat reuocationem.*

22 *Patronus potest presentare per nuncium.*

23 *Patronus potest presentare per litteras.*

24 *Pater pro filio, frater pro fratre, coniunctus pro coniuncto, amicus pro amico, cum promissione de rato presentare possunt.*

1 **V**Acante igitur Ecclesia, patronus, vel alius existens in quasi possessione debet presentare Rectorem per se, vel per procuratorem. cap. ea noscitur. vbi gloss. Abb. Cardin. & alij, de his quæ fiunt à Præl. sine cons. Cap. & cap. ultimo. de concess. præben. quod procedit
2 in beneficio † vacante; tunc

enim potest constitui procurator ad presentandum, & absens potest inuestiri de beneficio per suum procuratorem. capit. accedens. de præbend. facit Felin. in cap. cum venerabilis. in princip. de exceptionib. In vacaturis † autem beneficijs patronus non potest constituere procuratorem ad presentandum, vel committere actum presentationis faciendæ. cap. ult. de concess. præbend. vide Cassadorum de iurepatr. decis. 5. num. 1. nec habens collationem potest id facere. cap. quia propter. §. illud autem. de elect. quia daretur votum captandæ mortis, & aperiretur via fraudibus: & in simili expectatiuæ gratiæ ad vacatura prohibentur à
4 Concilio † Triden. sess. 24. de reformat. cap. 19. Procurator † tamen ad consentiendum renunciationi, seu permutationi constitui potest. Lambertin. de iurepatron. libro 2. part. 1. quæst. 4. art. 2. num. 6. Quod † tamen non procedit si quis ex iusta causa debeat abesse à Patria, & morari in longinquis Regionibus, tunc enim auctoritate

te Ordinarij poterit consti-
 tuere procuratorem, vt præ-
 sentet pro se ad vacatura.
 argum. cap. quoniam. de iu-
 repatron. & cap. nihil. de
 elect. faciunt dicta per Inno-
 cen. in cap. 1. de constit. vbi
 Felin. col. 14.

7 Et ita vidi ¶ seruari Pisis,
 in ea etenim Ciuitate Anti-
 quissima, & Nobilissima ad-
 sunt multa beneficia, quorum
 iuspatronatus est poenes No-
 biles viros Pisanos habitan-
 tes in Insula Siciliae in Ciui-
 tate Panhormi, & isti solent
 Pisis habere certum procura-
 torem ad præsentandum ad
 vacatura, prout solitus est fa-
 8 cere Illustrissimus Dominus ¶
 Nicolaus Gallettus Cêtegles
 Comes Galeani commorans
 in dicta Ciuitate Panhormi,
 qui habet multa beneficia in
 Ciuitate Pifarum, & in ea ha-
 bet certum procuratorem
 ad prædicta, qui procurator
 ea exercet, & obtinet confir-
 mationem præsentationis mo-
 9 re solito. Et ideo ¶ valide po-
 terit procurator constitui ge-
 neraliter ad præsentandum
 in omnibus ecclesijs, in qui-
 bus habet iuspatronatus, si
 plures sint ecclesiæ, vel vna,

maximè stante iusta causa
 constituendi procuratorem,
 & accedente Episcopi consen-
 su. Ioan. Andr. in dict. c. vlt.
 10 de conc. præb. Et si ¶ sit da-
 ta potestas conferendi bene-
 ficium, intelligitur data & po-
 testas præsentandi, cum in
 vtraque sit eadem ratio, cum
 maius sit conferre, & sic mi-
 nus continet; sed data facul-
 tate præsentandi non dicitur
 data facultas conferendi, cum
 minus non comprehendat id
 quod est maius, vt notat. per
 Abb. in cap. cum in cunctis.
 col. 2. de elect. Quod si duo
 11 dati sint ¶ procuratores info-
 lidum ad præsentandum, &
 vnus præsentet, & præsentatus
 renunciet præsentationi,
 ille alter procurator non po-
 terit præsentare, quia præsen-
 tationis actus fuit occupatus
 per primum. ad cap. si duo.
 de procur. lib. 6. Ioan. Andr.
 in cap. si quis. de elect. lib. 6.
 12 nisi adsit ¶ tempus ad præsen-
 tandum alium, quia si sit lai-
 cus, variare potest. cap. quod
 autem. de iurepatronat. Pa-
 13 tronus ¶ autem, quamuis pro-
 curatorem constituerit, pote-
 rit præsentare; & eo præsen-
 tante, postea procurator non
 pote-

rit presentare. Quod si pri-
 14mo ꝑ procurator presentau-
 rit, poterit patronus cumu-
 latiuè alium presentare. ita
 Gemin. in cap. dudum. n. 5.
 15 de præben. lib. 6. Et ꝑ mulier
 patrona poterit procuratorè
 constituere, absque consensu
 propinquorum, & presentare
 libere. per dicta per Doctor.
 & præsertim per Felinum in
 cap. Ecclesia sanctæ Mariæ.
 de constitut.

16 Si autem ꝑ quis procura-
 tor constituatur à diuersis pa-
 tronis, non potest diuersos
 presentare. c. penult. S. por-
 ro. de elect. lib. 6. qui textus
 loquitur de electione, & pro-
 cedit in presentatione, cum
 17 iura loquentia ꝑ de electione
 procedant & in presentatione,
 per text. in cap. fin. & ibi
 glos. in verbo electione, de
 18 elect. lib. 6. Falsus ꝑ autem
 procurator, si constet de fal-
 sitate, reiiciendus est à præ-
 sentando, vt per Lambertin.
 19 art. 12. vbi supra. Si ꝑ autem
 patronus constituerit procu-
 ratorem, quem non reuocare
 iurauit, poterit tamen præsen-
 tare; sed erit periurus. Paul.
 de Castro conf. 362. incipit,
 In Christi nomine Amen:

Venerabilis vir. p. 1. Innoc.
 num. 5. & Ioan. Andr. in cap.
 dilecto. de præbend. Caute-
 zola tamen ꝑ est, vt iste patro-
 nus antequam presentet, ad
 euitandum periurium, quòd
 adeat Episcopum, & faciat se
 absolvere à vinculo iuramen-
 ti prædicti, ad hoc vt absque
 incurfu periurij liberè præsen-
 tet: quod solitum est fieri. Po-
 21 terit ꝑ etiam talis procurator
 reuocari, ad hoc vt presenta-
 tio non teneat, etiamsi reuo-
 catio non deueniat ad noti-
 tiam reuocati. Paulus de
 Castro vbi sup. conf. 57. vbi
 ponit quado procurator igno-
 rans possit reuocari: quod fal-
 lit in casu Clem. cum illusio.
 22 de renunciat. Poterit ꝑ etiam
 patronus presentare per nun-
 cium: ea enim, quæ expedi-
 ri possunt per literas, possunt
 etiam expediri per nuncium.
 Abbas & alij in cap. pruden-
 tiam. super glos. in verb. per
 certum nuncium, vbi Abbas
 nu. 21. de offic. deleg. & de
 hoc Lamber. vbi sup. art. 15.
 23 Patronus enim ꝑ potest per
 literas presentare in ecclesia
 vacante. cap. ea noscitur. de
 his quæ fiunt à Præl. vbi Ab-
 bas, Cardin. & alij. & dictis
 li-

literis stabitur, donec contrarium probetur. cap. post cessionem. de probat. Potest etiam pater presentare pro filio patrono, frater pro fratre, coniunctus pro coniuncto, amicus, maxima amicitia astrictus pro amico patrono; sed cum promissione de rato.

ad l. sed & hæ. ff. de procur. Quæ presentatio cū promissione de rato valet, & censetur ratificata, quando patronus infra tempus datum ad presentandum non presentet. latè Lambertinus artic. 17. vbi supra.

CAPVT QVINTVM.

Præsentatio non cadit in Ecclesijs Collegiatis.

SUMMARIVM.

1 Patronus non potest presentare ad ecclesiam collegiatam. 2 Secus si habeat priuilegium à Papa. 3 Decet tamen patronum consentire electioni. 4 Patroni presentant ad omnia beneficia existentia in collegiata. 5 Patronus non potest presentare in Monasterijs regularium. 6 Abbatissa eligitur per scrutinium. 7 Concil. Tridentin. sess. 25. de regul. & Monialib. cap.	6. & 7. seruetur in electione Abbatissæ. 8 Abbatissæ officium expirat triennio. 9 Praxis Pisarum in electione Abbatissæ. 10 Abbatissa est benedicenda. 11 Monasterium si fundatum sit cum pacto, quod moniales nominentur à fundatore, pactum seruandum est. 12 Concil. Tridentin. sess. 25. de regul. & monial. cap. 15. & 17. ponit qualitates puellarum in Monasterijs recipiendarum. 13 Sereniss. Christina Lotharingia Magna Ducissa Hetruria Monasterij fundatrix. 14 Pa-

14 Patronus potest presentare clericum pro auxilio rectoris.

15 Ius patronatus si cadit, cadit & presentatio.

1 **P**atronus ergo, vel alius existens in quasi possessione presentandi presentant in ecclesijs, & locis, in quibus habent illud ius. toto titulo de iure patron. sed non possunt presentare, seu eligere in ecclesia collegiata Rectorem. cap. nobis. §. cæterum. & ibi glos. de iure patron. ubi habetur, quod ecclesia collegiata est eadem cum conuentuali, & eadem est ecclesia, quæ habet Capitulum, Conuentum, Collegium, & Vniuersitatem, vt per Doct. in cap. cum terra. de elect. nisi tamen ex priuilegio Papæ patronus possit id facere. Farinac. parte 2. tomo 1. decis. 4. vt per Lambertin. de iure patronat. lib. 2. par. 1. quæst. 5. art. 1. & in dicto §. cæterum. habetur, quod quamuis patronus non eligat Rectorem in Collegiata, electioni tamen factæ eius consensus postulatur de honestate; nisi aliter de
Praxis Iurispatron.

necessitate ex priuilegio, vel alio iure dictus consensus requiratur, vt per Lambertin. ubi supra. artic. 2. Abb. in cap. de hoc. de Simonia. numero 10. possunt tamen patroni presentare ad dignitates, & præbendas, & beneficia existentia in dicta ecclesia collegiata. Ioan. Andr. in cap. ult. in princip. de concess. præbend. Abb. in cap. suggestum. de iure patron. numero 3. Et ideo cum dictum sit de ecclesia collegiata, eadem ratione tamen patronus non potest presentare in Monasterijs Regularium, neque in Monasterijs Monialium, Abbatissam, seu Priorissam: poterit tamen presentare Cappellanum idoneum perpetuum ad regimen Ecclesiæ, Monasterij; ita Federic. de Senis consil. 95. Abbatissa autem tamen eligitur per scrutinium, seruata forma cap. quia propter. de elect. & cap. indemnitatibus. §. sane. de elect. lib. 6. hodie autem seruatur tamen Concil. Tridentin. sess. 25. de regularibus, & monialibus. cap. 6. & cap. 7. quo disponitur, vt Abbatissæ, Priorissæ, seu Præfectæ
 G Mo-

Monialium eligantur ab Episcopo, seu illarum superiore, qui ante cancellorum, fenestellam vota singularum audiat, seu accipiat, quæ vota debent esse secreta, alias non valeret electio tanquam facta contra formam dicti Concilij; vsu tamen receptum est, vt Prælatus vna cum suo Vicario, & Cancellario assistat dictæ electioni, & earum officium non ultra triennium durare potest; nec possunt confirmari; sed per triennium debent abstinere à tali administratione, secundum cõstit. Greg. Decimitertij fel. rec. Romæ publicatam die 4. Ianuarij 1583. incip. Expo sit debitum: & infra, quam refert Quaranta in Summario Bullarij, verbo Abbatissa: & ita ego dum Vicarius Monialium ¶ essem Pisanae Diocesis Illustrissimi, & Reuerendissimi D. D. Sallustij Taurusij de Monte Politiano Archiepiscopi Pisani fel. record. & mox Illustrissimi, & Reuerendissimi D. D. Francisci Boncianij, Archiepiscopi Pisani, in praxi seruauì ad vnguem dictum Concil. Trident. & quamuis in quodam

Monasterio pratenderetur à patrono ius in electione Abbatissæ; tamen nunquam fuit receptum dictum ius, neque admissus patronus; sed electio fuit facta secundum dictum Concil. Tridentin. quæ Abbatissæ per Illustrissimum Dominum Archiepiscopum, seu eius Vicarium benedicuntur: & si ¶ postea iterum eligantur denuo non benedicuntur: & ita seruatur Pisis de consuetudine inueterata, de qua re, scilicet de benedictione Abbatissæ triennalis, tractat Nauarr. conf. lib. 3. tit. de statu Monach. conf. 2.

¶ Crederem ¶ tamen, quod si Monasterium Monialium esset fundatum, & in limine foundationis esset patrono reseruata facultas eligendi, seu nominandi Moniales, quod tale ius esset seruandum, dummodo in Moniales nominarentur puellæ habentes qualitates requisitas à Concil. ¶ Trident. vbi supra. cap. 15. & 17. vt est Pisis, vbi à Serenissima Christina Lotharingia ¶ Magna Ducissa Hetruriae fundatum est Monasterium mulierum Conuertitarum, quæ aluntur sumptibus

bus dicte Serenissime, cuius pietas, liberalitas, charitas, & religio in omnibus rebus splendescunt, & mulieres ad voluntatem dicte Serenissime admittuntur in dictum Monasterium. Poterit etiam patronus presentare clericum pro auxilio Rectoris, quando talis clericus esset instituendus. ad can. principali. distinct. 63. si autem non fit instituendus, sed

ad libitum remouendus, potest Rector solus sibi talem deputare. argum. cap. vt quis clericus. de vita, & honest. cleric. & ita videtur velle Ioan. Andr. in cap. postulasti. de iure patron. Et regulariter in omnibus locis; in quibus supra dictum est cadere ius patronatus, cadit & presentatio, vt in Hospitali, Oratorio, & similibus.

CAPVT SEXTVM.

Præsentatio non habet locum, nisi vacet beneficium Patronatum.

SUMMARIVM.

1 Præsentatio fit quando ecclesia vacat. 2 Ecclesia propriè vacat per mortem rectoris. 3 Et per renunciationem. 4 Præsentatus secundus institui debet renunciante primo præsentato. 5 Præsentatio secunda fieri nequit non cassata prima præsentatione.	6 Patronorum consensus requiritur in beneficiorum permutatione. 7 Ecclesia vacat si rector sit ea priuatus. 8 Beneficium si de iure vacet, patronus potest presentare. 9 Etiam si de facto & iniuste rector esset priuatus. 10 Lite pendente si moriatur vnus ex presentatis, vel cedat, non potest alius presentari.

- 11 *Idem est si patroni sint ecclesiastici.*
- 12 *Secus est si moriatur presentatus ante lapsum quadrimestre.*
- 13 *Ecclesia commendata vacat per mortem commendatarij.*
- 14 *Beneficia patronata vacant per promotionem rectoris ad Episcopatum.*
- 15 *Nisi talis promotus ex dispensatione ea retineat.*
- 16 *Beneficium primum vacat per assecutionem secundi beneficij incompatibilis.*
- 17 *Quando locum habeat vacatio incompatibilis.*
- 18 *Patronus presentare potest quocumque modo vacet beneficium.*
- 19 *Presentatio non fit ad beneficia vacatura.*
- 20 *In Coadiutorijs ad beneficia patronata requiritur consensus patronorum, si non sit derogatum.*
- 21 *Beneficia vacantia in Curia sunt reseruata.*
- 22 *Etiamsi sint iurispatronatus.*

Presentatio t̄ autē fit per patronos, vel existentes in quasi possessione, quando

ecclesia vacat; & ideo quamuis patronus in habitu habeat ius presentandi, tamen exercitium presentandi non habet in actu, nisi quando ecclesia vacat. cap. illud. de iure patron. cap. ultimo de concess. præben. vbi Cardin. 2 Abb. & alij. Vacat t̄ autem propriè, & verè ecclesia per mortem Rectoris, quia mors omnia soluit. §. deinceps. athen. de nupt. Vacat etiam t̄ per renunciationem, quando Rector simpliciter renunciat ecclesiam, quia talis renunciatus, & cedens potest dici mortuus quo ad illud beneficium, quod resignauit, & ideo patronus tunc poterit presentare; facit Rot. Rom. de renunciat. decis. 16. in antiquis: secus si esset renunciatio symoniaca, quia tunc non vacat ecclesia, vt per Innoc. in cap. cum vniuersorum. de rerum permutat. & in dicta. decis. Rotæ habetur, quod 4 renunciante t̄ primo presentato presentationi de se factæ, secundo presentatus à patrono debet institui; patronus enim potest iterum presentare, quando presentatus non consentit presentationi, vel

vel quando post consensum renunciauit, vel quando moritur ante institutionem, aut quando non valet presentatio ob crimen occultum presentati, seu ob aliam causam non procedentem ex culpa presentantis, & dummodo hoc sit absque fraude; de quibus Lambertin. de iure patro. lib. 2. par. 1. quaest. 6. art. 4. & 5. presentatione autem prima non cassata nisi sit euidenter nulla, non potest fieri secunda presentatio. Lambert. vbi supra art. 7. In permutationibus autem beneficiorum requiritur vera, & libera renunciatio in manibus superioris beneficiorum permu- tandorum; ex quo tunc dicta beneficia dicuntur vacare, quae si sint patronata, patroni non presentant, sed con- sentiunt tali permutationi. 6 Flamin. Parisius de resignat. benefic. tomo 1. lib. 2. quaest. 4. num. 10. & tomo 2. lib. 11. quaest. 5. num. 20. nisi in tali permutatione concurreret utilitas, seu necessitas ecclesiae, vel populi, & patronus esset ecclesiasticus, & permutatio fieret per legatum. Lambert. vbi supra art. 6.

Praxis Iurispatron.

7 Vacare dicitur etiam ecclesia; si Rector ecclesiae patronatae ob delictum, sit ea priuatus. can. si Papa. distin. 40. cap. 2. & cap. ultimo de cleric. non resident. Abb. & alij in cap. ad petitionem. de accusat. & tunc patronus poterit alium presentare; nisi Rector ille priuatus esset ex delicto, quo erat inquinatus tempore presentationis, & quod delictum erat notum patrono, quia pro illa vice patronus, qui presentauit scienter indignum, priuatur iure presentandi. cap. cum vos. vbi glos. in verbo minus idonee, & ibi Abb. de offic. ord. facit distinctio Abb. in cap. innotuit. nu. 7. & 8. de elect. Lambertin. vbi supra art. 8. Et si beneficium vacet de iure, non tamen de facto, patronus poterit presentare. cap. licet Episcopus. de praben. lib. 6. non vocato possessore. quod procedit in priuato Rectore per sententiam. Felin. in cap. caeterum. num. 24. de rescript. Lambertin. vbi supra art. 9. & 10. Quod si Rector sit de facto priuatus ob iniustitiam iudicis, si non appellauit, patronus recte alium

G 3 pra-

præsentare poterit, quia præsentia præsumitur si non fuerit reuocata. cap. cum inter, & c. sicut. de re iudic. & ideo facit Ius inter partes, vt in dicto cap. cum inter. & ibi

10 Abb. Et si pendente ¶ lite inter duos electos, seu præsentatos contingat vnum illorū mori, vel liti cedere, non potest alter eligi, seu præsentari, qui assumat illius iura. c. 1. vt lit. pend. lib. 6. quod etiam

11 indistinctè ¶ locum habet in præsentatis à patronis ecclesiasticis, cum eorundem præsentationes censeantur electiones, vt per Abb. in cap. cum autem. num. 3. & in cap. pastoralis. num. 4. de iure patronat. Et habet etiam locum text. in dicto cap. 1. in duobus præsentatis à patronis laicis, quando vnus ex præsentatis moritur, vel renunciat post tempus quadrimestre datum ad præsentandum, & ideo si alius tunc fuerit præsentatus, non tenet præsentatio. cap. 2. vt lite pend.

12 lib. 6. Quod si mors, vel ¶ renunciatio contingat ante lapsum dicti quadrimestris, secus est, quia tunc laicus patronus infra dictum tempus

potest accumulando variare, & alium præsentare. cap. cum autem de iure patronat. & de his Lambertin. vbi supra. artic. 12.

13 Vacare ¶ etiam dicitur ecclesia, in qua est perpetuus administrator, seu Commendatarius, per mortem dicti Commendatarij: & de stylo in Curia talia beneficia perpetuo commendata conferuntur, si vacent per mortem, seu resignationem dictorum commendatariorum. Lambertin. vbi supra art. 14.

14 Vacant etiam ¶ beneficia iuris patronatus, si eorundem Rector sit ad Episcopatum, promotus, quia promotus videtur tunc alia beneficia relinquere, secundum Innoc. in cap. in nostra num. 3. de rescript. Doct. in cap. non potest de præbend. lib. 6. & text. in cap. cum in cunctis. vbi Doct. de elect. quod procedit quando adeptus est possessionem Episcopatus. Innoc. vbi supra. gloss. prima in cap. si quis iam translatus. 21. q. 2. per text. in dicto cap. cum in cunctis. & ideo patroni poterunt ad beneficia sic vacantia alios præsentare: & ita etiam

etiam tenet Rot. Rom. decis. 3. de præben. in nouis. quod non procedit quando ex dispensatione Apostolica talis promotus ad Episcopatum. potest retinere omnia beneficia, quæ prius habebat, ut latè per Lambertin. vbi supra artic. 15.

16 Eodem modo ꝑ vacat ipso iure primum beneficium per adeptionem secundi incompatibilis cum primo, ita ut patroni possint præsentare. cap. de multa. de præben. cap. si beneficia. de præbend. lib. 6. cap. ut quis duas, de elect. lib. 6. & hoc dummodo quomodocumque sit adeptus possessionem secundi. cap. si tibi concessio. de præben. lib. 6. & ibi gloss. vlt. Abb. Cardin. & alij in dicto cap. de multa, vbi Abb. & Ioan. de Imola, ponunt plures limitationes ad dictum cap. de multa. de his Lamber. vbi supra art. 16.

17 Et quomodo ꝑ vacet primum beneficium per affecutionem secundi incompatibilis, vide late Hoiedam de compatibilitate, & incompatibilitate beneficiorum. cap. 13. & seq. Cardin. Serafin. decis. 483. & 953.

18 Et ideo ꝑ quomodocumque vere, & cum effectu vacet ecclesia, seu beneficium, vel per modos antedictos, vel per translationem Episcopi, vel per ingressum Religionis, vel per violentam possessionem, per contractum matrimonij, vel per lapsum temporis dati ad aliquem ordinem accipiendum, vel aliter, semper patroni possunt præsentare; quia, vbi datur vacatio, ibi datur & præsentatio. cap. vltimo, & ibi Doct. de concess. præbend. Lambertin. vbi supra art. 18.

19 Et ideo ad ꝑ ecclesiam vacaturam non fit præsentatio. dicto cap. vltimo. quod si Rectori seni, vel ægroto dandus sit coadiutor cum futura successione, tunc cum solus Papa hoc faciat si non expressè deroget iuri patronat. requiretur consensus ꝑ patronorū, secus si expressè deroget; si autem coadiutor detur tantum ad vitam dicti Rectoris, bene esset habere consensum patronorum ex eo, quia agitur de interesse ecclesiæ, ut per Doct. in cap. vlt. de cleric. ægrot. & vide Lambert. vbi supra art. 20. nec potest Rector sibi eligere successo-

G. 4 rem,

rem, vt per Lambertin. vbi
 21 supra art. 21. Cum autem †
 beneficia vacantia in Curia,
 sint Papæ referuata, vt habe-
 tur in cap. 2. de præben. lib. 6.
 comprehenduntur etiam be-
 neficia iurispatronatus perso-
 narum ecclesiasticarum, cum
 earum præsentatio sit electio;
 laicorum autem non. Cardin.
 in Clement. 2. quæst. 7. de
 præben. per gloss. ibidem
 verbo Apostolicis, & hanc ef-
 fe communem testatur Rocc.
 de Curte de iurepatronat. in
 verbo honorificum num. 7. &
 sequentibus; præsertim cum
 in dicto cap. 2. non fiat men-
 tio de præsentatione, & ta-

men differentia ponatur inter
 conferre, eligere, prouidere,
 & præsentare in cap. cum in
 illis. §. cum autem de præb.
 22 lib. 6. attamen † etiam bene-
 ficia iurispatronatus vacantia
 in Curia comprehenduntur
 in dicta generali referuatio-
 ne, & Papa solet ea conferre
 cum expressa derogatione
 iurispatronatus, excepto iure
 patronatus ad Reges perti-
 nente: ita alios adducens po-
 nit Flamin. Parisius de resi-
 gnat. benefic. tomo 1. lib. 2.
 quæst. 4. num. 45. 46. & 47.
 & ita seruat. vide Praxim.
 Archiepiscopalem Leonis,
 parte secunda, cap. 20.

